

Teminatlar düştü, alacak kavgası çıktı!

RECEP ERÇİN

ALACAK sigortası şirketleri özellikle 15 Temmuz'dan sonra firmalara sağladıkları teminat tutarlarını aşağı çektiler. Örneğin yerel bir hammadde tedarikçisinden vadeli mal alan bir sanayi şirketine daha önce 1 milyon dolarlık teminat sağlanırken batı illerimizde bu tutar 100 bin dolara kadar indirildi. Doğu illerimizdeki sanayicilerimizde ise durum çok daha vahim. Alacak sigortası sektöründe üç büyük yabancı kurumun hakimiyeti söz konusu.

SANAYİCİ RAHATSIZ

Aydınlık'a ulaşan iddialara göre, söz konusu alacak sigortası şirketleri Türk firmalarının ham-

madde ihtiyaçlarını yabancı şirketlerden karşılamaları durumunda ise teminat tutarlarını üç katına kadar çıkarmayı vad ediyorlar. 80 yılı aşkın süredir deri, tekstil,

konfeksiyon gibi sektörlerde faaliyet gösteren bir sanayi firması sahibinin verdiği bilgilere göre, alacak sigortası cephesindeki son aylarda vuku bulan bu gelişme yerli sanayicilerimizde rahatsızlık yaratmış durumda.

'BIRAKANLAR VAR'

Söz konusu iddialar üzerine İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (IKMIB) ve İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri (İMMİB) Koordinatör Başkanı Murat Akyüz ile görüştük. Birkaç gün boyunca sektördeki firmalarla konuya ilişkin görüşmelerde bulunan

Başkan Akyüz, son 2 aydır teminatların sabit olduğunu ancak 15 Temmuz'dan sonra ciddi oranlarda düşüş yaşandığını bildirdi.

Bu nedenle birçok firmanın alacak sigortası şirketleriyle kavgalı duruma düşüğü bilgisini veren Akyüz, "Hatta bazı firmalar bu kadar düşük teminatlar zaten işimize yaramaz diyerek sigorta şirketleriyle çalışmayı bırakmışlar" dedi.

Akyüz, söz konusu durumun özellikle kimya sektörünün yüzde 85 oranında dışa bağımlı olduğu düşünüldüğünde sıkıntılara neden olduğunu ifade etti.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Başkanı, **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Meclis Başkan Yardımcısı **İsmail Güllü** de, alacak sigortası şirketlerinin teminatları aşağı çekmesinin iç piyasada tedirginlik yarattığını söyledi.

İhracatçı çıkış yolu bulmakta zorlanıyor!

Dövizdeki aşırı oynaklıkla mevcut sorunlarına fiyat ve vade kısılacı da eklenen ihracatçı, kur riskini de hedge edemiyor

İhracatta kur kaynaklı sıkıntılar giderek ağırlaşıyor. Mevcut döviz kuru üzerinden fiyat vermeleri halinde, tersi yöndeki hareketle zarar yazan ihracatçılar, bir yandan da TL'nin değer kaybını fırsat bilen alıcıların "fiyat düşür" baskısını yaşıyor. İthal girdi maliyetinin artması ve kur riskinden korunmak amacıyla hedging işlemlerinde yaşanan sorunlar da ihracatçının çı-

kış yolu bulmasını zorlaştırıyor. Dövizdeki aşırı oynaklık nedeniyle yüksek oranlı hedging maliyeti üstlenmek zorunda kaldıklarına işaret eden ihracatçılar, finans kuruluşlarının da düşük miktarlar için işlem yapmadıklarından yakınıyor. İhracatçılara göre bu koşullar altında orta ve uzun vadeli anlaşma yapılması "kumar" anlamını taşıyor. **SERCANAKINCI/15**

DOLAR 4 TL'YE DAYANDI

Hızlı tırmanışını sürdüren dolar/TL, dün sabah 3.8960 ile tarihi zirvesini yenileyerek 4 TL sınırına dayandı. Sert yükselişin ardından kur, 3.83 seviyelerine doğru çekilse de yükselişe geçti ve akşam saatlerinde 3.93'ü gördü. Euro ise sabah saatlerinde 4.11'i aştıktan sonra 4.09 seviyelerine geldi.

İhracatta 'uzun vade' riski

İş dünyası yüksek dalgalı kurdan kaynaklı uzun vadeli anlaşma ve hedging sorunuyla karşı karşıya. Mevcut kur üstünden fiyatlamaya yapmaya kalkan ihracatçılar, kurun aşağı gelmesi halinde büyük zararlar karşı karşıya kalabilir. Öte yandan TL'nin değer kaybetmesini fırsat bilen yabancı alıcılar, aşağı yönlü fiyat revizyonu talep ediyor.

SERCAN AKINCI - İSTANBUL

Döviz kurundaki sert hareketler iş dünyasında anlaşma ve hedge paniği yarattı. Mevcut kurlar üstünden uzun vadeli iş anlaşması yapmanın olası zararına karşı iş dünyasından 'kısa vadeli anlaşmalar yapın' önerisi geldi. Öte yandan kur riskini minimuma indirmek isteyen iş dünyası çareyi hedging'de arıyor. Fakat hedging'te maliyetlerin artması ve prosedürlerin fazla olmasının yanında şimdilerde bir de limit sorunuyla uğraşılıyor. Finans kuruluşları 20 bin dolarlık bir anlaşmasını hedge etmek için giden bir iş insanına "Bana 100 bin dolarlık işle gel" cevabını verebiliyor. Üstelik ülke riski nedeniyle Türk firmalara uluslararası kuruluşların vermiş oldukları kredi limitleri de kısılmış durumda.

İhracatçının ateşi 42 derece

Döviz kurlarında yaşanan artış dolarla ithalat yapıp, iç piyasaya mal satanların yanında ihracatçılara da büyük sıkıntılar yaşıyor. Genel olarak ihracatçıların iç pazara da mal sattığını anımsatan İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) Başkanı Murat Akyüz, yaptıkları dış ticaretin etkisiyle dövizle borçlandıklarını söyledi. "İhracatçının ateşi 42 derece. Kaç gün daha dayanır bilmiyoruz" diyen Akyüz, yurtdışından

Dolar, 4 TL'ye dayandı

Merkez Bankası'nın likidite adımıyla rağmen yükselişini sürdüren dolar/TL, dün sabah 3.8960 ile tarihi zirvesini yenileyerek 4 TL'ye dayandı. Sert yükselişin ardından kur, 3.83 seviyelerine doğru çekilse de tekrar 3.85'li rakamlara çıktı. Euro/TL ise 4.11'i aşarken, ardından 4.05 seviyesine indi. Son dönemde siyasi endişeler ve TCMB'nin gerekli adımları atamayacağı endişesi ile gelişmekte

olan ülke para birimlerinden negatif ayrılan TL'deki değer kaybı, lokal döviz talebi ile yitirdiğinden itibaren yüzde 10'u geçti. Oldukça kısa bir süre içinde TL dolar ve euro karşısında tarihi düşük seviyeleri test etti. Piyasada, TCMB'nin attığı adımlar yeterli bulunmazken, faiz artırımının yapılması gerektiği yönünde beklentilerin arttığı piyasada TCMB'nin atacağı "ilave adımlar" izlenecek. Analistler,

Fed Başkanı Janet Yellen'in bugün yapacağı konuşmanın ve 20 Ocak'ta ABD'de Başkanlık koltuğuna oturacak Donald Trump'ın açıklamalarının piyasaların yönü üzerinde belirleyici olacağını kaydetti. Analistler, teknik açıdan dolar/TL'nin 3.90 seviyesinin direnç konumunda olduğunu, olası düşüşlerde 3.7950 seviyesinin destek konumuna gelebileceğini bildirdi.

BORSA/FİNANS SERVİSİ

Türk firmalara verilen kredi limitlerinin, ülke riski nedeniyle kısıldığını açıkladı. Türk firmalarının 250 milyar dolar borcu olduğuna değinen Akyüz, bu borcu firmaların öteleyebilecekleri kadar ötelemesi gerektiğini ifade etti.

Hedging'de maliyet ve prosedür de sorun

Mevcut kurun olması gereken rakamların üstünde olduğunu düşündüklerini ifade eden Akyüz, "İş dünyası mevcut kurları baz alarak orta ve uzun vadeli fiyatlandırma yapmasınlar, çok zarar ederler. 1 ay, 3 ay gibi kısa vadeli anlaşmalar yapın. Büyük alım grupları gelip, 1 yıllık ve mevcut kur üstünden bir fiyatlamayla mal almak istiyorlar. Bu sözleşmeleri imzalamak kumar gibi bir

şey" dedi. İş dünyasının her anlaşmasını hedge etme şansı da kalmamış. Finans kuruluşlarının sürekli değişen limitler belirlediklerine dikkat çeken Akyüz, şöyle devam etti: "Her rakam kabul edilmiyor. Örneğin; 20 bin dolarlık bir anlaşmayı hedge etmek için gittiğinizde 'Bana 100 bin dolarlık işle gel' diyorlar. Burada prosedürde ve maliyette de sorunlar var." Ayrıca Akyüz, sanayicilerin stoğa üretimi keseceklerini de belirtti.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkan Yardımcısı İrfan Özhamaratlı, yerli firmaların lirayla borçlanmada yüksek faizle karşı karşıya kalmaması nedeniyle dövizle borçlandıklarını söyledi. Dövizle borçlanıp, iç piyasaya çalışanların zorda kalacaklarını aktaran Özhamaratlı, kurların

bir noktada doyunluğa ulaşacağını ve Merkez Bankası'nın faiz silahını çekerek müdahalede bulunacağını savundu. Kurların yükselmesine karşın maliyetlerin şu anda yeni kura adapte olmadığını bildiren Özhamaratlı, "Şu an yabancı alıcıların bize fiyatları indirin baskısı var ama bunu yaparsak hem zarar ederiz hem de fiyatların tekrar yükselmesi çok zor" diye konuştu.

Makine İhracatçıları Birliği Başkanı **Adnan Dalgakıran** da sanayicinin kurdaki oynaklık karşısında şaşırıldığını dile getirerek, bunun ekonomiyi ciddi şekilde zorladığını ifade etti. Dalgakıran, hedging nedeniyle de bir çok firmanın zarar ettiğini vurgulayarak, buradaki maliyetlerin çok yüksek olduğunu kaydetti.

Gayrimenkulcü izleme modunda

LEYLA İLHAN / İSTANBUL

Dolar artışı inşaat şirketlerinin yatırım istahını düşürmedi, ancak maliyetlerine yansıdı. Maliyet artışını henüz piyasa koşullarından dolayı konut fiyatlarına yansıtmayan şirketler, fiyat artışı için doların duracağı noktayı bekliyorlar. Konuyla ilgili konuşan KONUTDER Başkanı Ömer Faruk Çelik, "Dolar 2.80 iken maliyetlerimiz artacak dedik. 3.20 olunca bir yol buluruz dedik. Şimdi dolar oldu 3.80 ve ne olacağı da belirsiz" açıklamasını yaptı. "Bu noktada zirve mi, geri dönüş mü olacak yoksa biraz daha ötesi var mı sorularından dolayı kafamız şu anda allak bullak" diyen Çelik, "Maliyetlerimiz demir-çelikten başlıyor, enerji üretimi olan tüm ürünlere yansıyor. Bu demir-çelikte başlıyoruz, çimento da seramikte devam edecek. Ancak şu anda demir fiyatları artıyor bunu da fiyatlara yansıtılm denilecek bir ortam da yok" diye konuştu. Türk insanının ekonominin gidişatını dolarla ölçtüğünü ifade eden Çelik, "Onun için piyasada böyle hareketli olunca konut firmaları bekleme ve izleme moduna geçip doların duracağı noktayı beklemeye başladılar. Ondan sonra fiyatlar revize edilerek tüketicilere ulaşacak bir noktaya gelir" dedi. Devam eden inşaatlarda yeni fiyatla demir ve çimento almaya başladıklarını aktaran Çelik, maliyet artışına rağmen sektörün üretim istahında bir azalma olmadığını dile getirdi. Bu noktada inşaatın seviyesinin de önemli olduğuna dikkat çeken Ömer Faruk Çelik, "Yeni başlayan bir inşaata maliyet artışı yüzde 100 yansıyacak iken inşaat yüzde 90 seviyesindeyse maliyetler daha az etkilemiş olacak" dedi.

TORUNUNA BAKAN BÜYÜKANNELERLE İLGİLİ PROJENİN DETAYLARI NETLEŞMEYE BAŞLADI

ANNEANNEYE

AYDA 350 TL

Torununa bakan anneanne ve babaanneye devletin vereceği destek miktarı netleşiyor. İlk etapta 1000 aile için 3 ilde başlayacak pilot uygulamada desteğin 350 lira olması üzerinde tartışılıyor.

Hacer BOYACIOĞLU

GEÇTİĞİMİZ hafta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Mehmet Müezzinoğlu'nun açıkladığı projeye göre, doğum yapan annenin çalışma hayatına dönebilmesi için evde torun bakan anneanne ve babaanneye belli bir tutarda torun bakma desteği verilecek. Çocuk belli bir yaşa gelene kadar da bu uygulama sürecek. Kısa bir süre içinde pilot uygulaması başlayacak olan anneanne yardımında rakam da netleşmeye başladı. Şu an için en büyük olasılığın asgari ücretin dörtte birine denk gelen 350 TL olduğu belirtiliyor. Rakamın ayda 450 TL'ye kadar çıkabileceği, ancak kamu dengeleri açısından 350 TL'nin daha uygun olacağına dikkat çekiliyor.

AY SONUNDA BİTECEK

İşadamlarının önerisiyle gündeme gelen projenin detayları üzerindeki çalışmalar sürüyor. Ay sonunda tamamlanacak çalışmaların ardından 6 aylık bir süre için 3

ilde pilot uygulama yapılması planlanıyor. Bu süreçte 1000 aile, sisteme dahil edilecek. İlk aşamada kamu finansmanı söz konusu olmayacak. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** başta olmak üzere özel sektör finansörlüğünde pilot uygulama süreci tamamlanacak. 6 aylık pilot uygulamanın tamamlanmasının ardından ise projenin sonuçlarına bakılacak. Kadınların istihdamına katılıma olumlu etkisi olup olmadığı incelenecek ve buna göre projenin yaygınlaştırılması gündeme gelecek. Yeterli katkı sağlanmadığı görülürse, pilot uygulama sonrasında çalışmalar sonlandırılacak. Pilot uygulama için 6-7 milyon TL'lik bir finansman ayrılacak.

Anneanne ve babaanneye verilecek torun yardımında, asgari ücret hesabı dikkate alınacak 1400 TL asgari ücretle çalışan bir annenin doğum yapıp yarı zamanlı çalışmaya geçmesi durumunda 700 TL civarında bir ücret alacağını belirten yetkililer, "Anne tam zamanlı çalışmaktan vazgeçmesin. Biz de o 700 liranın bir bölümünü anneanne veya babaanneye destek için verelim. Böylece eve giren katkı da azalmasın, anneanne veya babaanneye de bir teşvik olsun" görüşünü dile getiriyor. Uygulamanın yaygınlaşması durumunda her yıl 100 bin ailenin bu yardımdan yararlanması bekleniyor. 5 yıllık periyotta ise 500 bin aile düzenlemeden faydalanabilecek.